

GRČKA: LEVO SKRETANJE I POSLEDICE

Opasno hodajući po tankoj žici, levičarska grčka vlada možda bi i mogla da dobije još jednu pozajmicu i isplati bar deo od 7.37 milijardi martovskog duga, ali to nikako neće biti najava dolaska boljih vremena ni za premijera Aleksisa Ciprasa, ni za građane Grčke izmučene višegodišnjom teškom krizom i surovim merama štednje.

Nepovoljan scenario „Grexit“ (izlaska Grčke iz evrozone) koji bi mogao imati ozbiljne posledice po evropsku ekonomiju, međutim, nije jedina opasnost koja pretila jugu. Ono o čemu, čini se, još uvek ne razmišlja dovoljno ozbiljno, jeste da bi propast levičarske ideje, od čijeg su se širenja po drugim zaduženim perifernim zemljama Evrope (Španija, Italija, Portugalija) onoliko zabrinuli mainstream evropski političari, lako mogla dovesti do naglog rasta profašističkih snaga u istim zemljama – za početak.

Činjenica da se profašistička Zlatna zora na nedavnim izborima izborila za treće mesto u grčkom parlamentu (6,28 posto glasova) ostala je u dubokoj senci informacije o trijumfu koalicije levih snaga Siriza. Nije, međutim, potrebno mnogo političkog znanja za zaključak da bi eventualni brzi neuspeh Sirize, s obzirom na otpor koji većina građana oseća prema tradicionalnim partijama, duboko povezanim sa omraženom oligarhijom i s obzirom na raširenu razočaranost potezima Brisela i Berlina, mogao rezultirati snažnim zaokretom ekstremno desno.

I kao što se sada „virus“ Sirize širi po perifernim zemljama članicama EU (a čak se i u Srbiji pojavilo više kandidata za domaću verziju grčke izborne pobjednice), vrlo brzo bi moglo doći do pojave suprotnog, profašističkog virusa čije je domete teško predvideti.

Izgleda da je bar deo opasnosti – pre svega onaj koji se odnosi na Grexit - uočio šef Evropske komisije Žan Klod Junker koji je nedavno pozvao EU da prepozna ozbiljnost situacije u Grčkoj, kako zbog osiromašenih građana te zemlje, tako i zbog šireg rizika po evrozonu.

“Moramo biti sigurni da situacija ne nastavi da se pogoršava u Grčkoj. Ono što me brine je da nisu svi u EU shvatili koliko je ozbiljna situacija u Grčkoj”, rekao je Junker za nemački list “Welt” dva dana nakon što je Evropska centralna banka zauzela oštriji stav o produženju finansijke pomoći Grčkoj. Junker je ponovio ranije tvrdnje da Atina ne bi trebalo da napusti evrozonu, dodajući da bi to predstavljalo “nepopravljivi gubitak za reputaciju” valute. On je, takođe, posavetovao Grke da se drže reformi dogovorenih sa kreditorima. “Ako vlada želi da troši više novca, mora to kompenzovati uštedama ili dodatnim prihodima”, kazao je Junker, što je i dalje blago upozorenje u odnosu na uobičajene ocene evropskih, naročito nemačkih zvaničnika vezane za ponašanje vlade iz Atine.

Za Grčku neprijatnim porukama naročito se ističe nemački ministar finansija Wolfgang Šojble, koji često upozorava Atinu da neće dobiti ni evro ako ne ispunjava u potpunosti svoje obaveze iz tekućeg programa pomoći.

“Tako je dogovoreno”, rekao je jednom od brojnih sličnih prilika Šojble i naglasio da u Nemačkoj postoji velika sumnja u to da li će Grčka ispuniti svoje obaveze i da to isto važi i za Međunarodni monetarni fond, Evropsku centralnu banku i Evropsku komisiju.

Ništa, za sada, ne ide na ruku prvoj grčkoj levičarskoj vladi, okupljenoj oko raznolike levičarske koalicije Siriza, koja je na izborima 25. januara osvojila ogromnu većinu glasova (36,34 posto, dovoljno za 149 od 300 mesta u parlamentu). Siriza je trijumfovala na osnovu obećanja da će ostvariti otpisivanje državnog duga i staviti tačnu na stroge mere štednje koje su, umesto oporavka, prouzrokovale ozbiljnu humanitarnu katastrofu.

Samo nekoliko nedelja kasnije, pokazalo se da pravi maraton po evropskim prestonicama u koji su se upustili premijer Cipras i neobični ministar finansija Janis Varufakis, nije doneli naročite rezultate. Pokušaj da, kako u okviru zajedničkih evropskih institucija, tako i u pojedinačnim zemljama članicama EU, nađu razumevanje za svoj redigovani zahtev (ne otpis, već traženje fleksibilnijeg načina za vraćanje duga), rezultirao je na sastanku Evrogrupe 24. februara samo teško izvojevanim sporazumom sa EU o produžetku finansijske pomoći za naredna četiri meseca.

Prava bitka tek počinje - tek predstoje pregovori u dugoročnijem ugovoru za Grčku koji bi trebalo da obuhvati način “održive” otplate (ili brisanja) duga od oko 320 milijardi evra, način na koji bi trebalo da se pokrene posustala grčka privreda, da se smanji nezaposlenost itd., a neoliberalno viđenje Trojke (Evropska komisija, Evropska centralna banka i Međunarodni monetarni fond), koja se sada drugačije zove i Sirize se suštinski razlikuju.

Nova vlada u Atini za sada je dobila i rok do aprila da dostavi predlog reformi svojim kreditorima (Evropskoj uniji i Međunarodnom monetarnom

fond) kako bi dobila “zeleno svetlo” za svoj plan četvorogodišnjeg ekonomskog oporavka. Međutim, do postizanja tog dogovora, zvanična Atina ostaje bez pristupa sredstvima koja su preostala u okviru paketa pomoći EU i MMF-a u vrednosti od 240 milijardi evra. Pored toga, Grčka bi tokom marta morala da pronađe oko šest milijardi evra kako bi otplatila dugovanja.

Vlada je na februarском sastanku Evrogrupe bila prinuđena i da pristane na nastavak nadzora revizora omražene Trojke, tom prilikom skrivene pod nazivom “institucije”. U međuvremenu, dogovorena je i nova pregovaračka struktura pod imenom „Briselska grupa“, koja će imati pravo da imenuje teničke konsultante i uputi ih u Atinu u cilju „razmene podataka na terenu.

Ciprasova vlada se obavezala da će se privatizacije koje još nisu realizovane “preispitati”, da će privatizacije koje su započete biti sprovedene, da će se odlučno boriti protiv korupcije i utaje poreza, da podizanje minimalnog dohotka doduše ostaje zacrtano kao cilj, ali se ne navode ni datum kada bi to moglo da bude realizovano niti visina povećanja.

The Wall Street Journal tvrdio je da je ministar Varufakis namerava da obavesti sagovornike iz Evrogrupe da će se privatizacija glavne luke u Pireju, jedne od najvećih luka na Mediteranu, nastaviti.

Za sada, međutim, nema potvrda takvih navoda. Pre sastanka Evrogrupe od 24. februara, grčka vlada bila je saopštila, 11. februara, da ostaje pri planiranoj obustavi privatizacije dve vodeće luke, Pireja i Soluna.

Kineska kompanija COSCO upravlja sa dva lučka terminala za utovar tereta u Pireju, a prema prošlogodišnjem programu privatizacije ušla je u uži izbor za kupovinu 67 odsto udela u luci. Zvanična Atina je, međutim, poručila da nije protiv davanja koncesije kineskoj kompaniji, već da samo ne želi da proda luku.

Ministar energetike i zaštite životne sredine Panagiotis Lafazanis, poznat kao vladin „hardlajner“, u sredu 11. marta izjavio je da se radikalno protivi privatizaciji, naročito u strateškim sektorima, kao što su infrastruktura i energija. On je rekao da Grčka želi diversifikovane izvore energije, ali da neće biti zavisna ni od jedne velike snage ili koalicije zemalja. „Grčka je previše mala zemlja da bi ostala neka vrsta zavisnog ekonomskog protektorata „trojke“ ... sa stautusom energetske banana republike“, rekao je Lafazanis

Uz dnevnu dramu vezanu za ispunjavanje državnih obaveza u uslovima potpuno prazne kase, Cipras se odmah posle postizanja sporazuma sa Evrogrupom 24. februara suočio i sa potresima u sopstvenoj koaliciji i optužbama za odustajanje od predizbornih obećanja. Ciprasovi briselski ustupci su naišli na oštre kritike vodećih članova Sirize, uključujući heroja Drugog svetskog rata Manolisa Glezosa, koji se izvinio javnosti zbog učešća u vladi koja je „stvorila iluziju“ da nudi alternativni izlazak iz krize.

Ipak, nekoliko prvih gestova – poput vraćanja 600 nelegalno otpuštenih čistačica na posao, najave ponovnog početka rada takođe nelegalno zatvorene državne televizije i najave mera pomoći građanima koji se nalaze ispod linije siromaštva (besplatna električna energija, kuponi za hranu itd) izgleda da su ipak bili dovoljni da Siriza ne samo sačuva, već i poveća poverenje dobijeno na izborima. Anketa agencije za istraživanje javnog mnjenja „Metron analysis“, a preneo je britanski list „Gardijan, pokazala je da je Siriza pet nedelja posle dolaska na vlast popularnija nego ikad - podrška je za to vreme porasla sa 36 odsto na čak 47,6 odsto, što je rekordan procenat podrške za ultra-levičarsku stranku koja je pre samo tri godine bila na marginama grčke politike.

Da građani imaju razumevanja za Ciprasove muke pokazuje i istraživanje rađeno za list *Efimerida Ton Syntakton* prema kome 69,6 posto građana smatra da bi vlada trebalo da traga za „časnim kompromisom“ u rešavanju krize.

Samo 27,4 posto ispitanika želi da Grčka odbije bilo kakav kompromis, čak i ako bi to značilo izlazak iz evrozona i povratak na lokalnu valutu drahma.

Ta spremnost građana za prihvatanje kompromisa mogla bi biti podstaknuta i novim nevoljama, poput pojave nestašice uvozne robe u prodavnicama, do koje je dovela nemogućnost preduzetnika da unapre plate robu koju uvoze. Atinski dnevnik *Katimerini* piše da su nestašice gore od onih zabeleženih 2012. Beogradski dnevnik *Politika* prenosi izjavu neimenovanog visokog funkcionera jedne grčke banke, koji kaže da je situacija u tom sektoru dramatična i da su banke u stanju da obavljaju samo svakodnevne transakcije građana i firmi. Od decembra do januara sa računa banaka povučeno je 14,6 milijardi evra, a u prva dva meseca 2015 još pet milijardi.

Nije baš sasvim jasno kako Cipras misli da bi situaciju mogla da popravi pretnja ministra odbrane Panosa Kamenosa, inače lidera desničarske Nezavisne partije Grka, da će poslati Evropi talas miliona migranata i džihadista, ukoliko ona ne povuče zahteve štednje Atini.

„Ukoliko oni zadaju udarac Grčkoj, onda bi trebalo da znaju da će migranti dobiti papire da odu u Berlin. Ukoliko nas Evropa ostavi u krizi, mi ćemo je preplaviti migrantima i to će biti još gore za Berlin ukoliko u tom talasu miliona ekonomskih migranata, bude nekih džihadista Islamske države“, rekao je ministar, ocenivši da je pasoš Evropske unije za slobodno putovanje Šengen zonom načinila evrozonu ranjivom.

„Ukoliko oni udare nas, mi ćemo udariti njih. Daćemo migrantima sa svih strana, dokumenata koja im trebaju da putuju u zemlje Šengenskog prostora tako da talas ljudi bi mogao da ode pravo u Berlin“, rekao je Kamenos. On je podsetio da migranti svakoga dana prelaze grčke granice i da se 10.000 migranata trenutno nalaze u prihvatnim centrima širom zemlje.

I nije to jedini potez koji bi mogao ozbiljno da naljuti „partnere“ od kojih Atina itekako zavisi. Kamenos je ranije izjavio i da bi Atina mogla da se okrene Peking u za podršku, ukoliko Evropska unija odbije preispitivanje obaveza Grčke prema međunarodnim kreditorima. On je upozorio je da će, ukoliko pregovori sa evrozonom budu neuspešni, Grčka preći na “plan B”, koji podrazumeva obraćanje Kini, Rusiji ili SAD za finansiranje.

Cipras i Varufakis, međutim, ostaju pri tvrdnjama da ne žele drugi put za Grčku osim evropskog, a varufakis redovno objašnjava da je njegov cilj da promeni EU, a ne da iz nje istupi.

Ipak, jedna druga njegova izjava delovala je kao pretnja. Varufakis je u intervjuu za italijanski list *Korijere de la sera* rekao da će, ako evrozona ne bude odobrila reforme koje traži Atina, njegova vlada raspisati nove izbore ili referendum. Posle se vlada trudila da objasni da Varufakis nije mislio na izjašnjavanje o evru, već na proveru poverenja o ekonomskom programu i fiskalnoj politici.

Već postojeće tenzije između Atine i ključne zemlje EU – Nemačke, dodatno je pojačao zahtev za isplatu ratne odštete, koji je Berlin video kao pokušaj skretanja pažnje sa ozbiljnih finansijskih pitanja sa kojima je Grčka suočena. “Čvrsto vjerujemo da su pitanja odšteta i nadoknada pravno i politički riješena”, izjavio je 11. marta Steffen Seibert, portparol nemačke kancelarke Angele Merkel. Nemačka je i ranije nekoliko puta poručila da Grčkoj neće dati nikakvo dodatno obeštećenje, navodeći da je to pitanje riješeno postojećim sporazumima.

Prethodno je Ciprasova vlada ocenila je da Nemačka nije u punom iznosu obeštetila Grčku za brutalnu okupaciju u Drugom svjetskom ratu i to pitanje je povezala sa svojim aktuelnim dugom prema stranim poveriocima.

Cipras je rekao da ugovor o reparaciji s Nemačkom iz 1960. godine nije pokrio glavne zahteve Grčke, uključujući nadoknadu za uništenu infrastrukturu, ratne zločine i vraćanje prinudnog zajma koji su nacisti uzeli od okupirane Grčke, a nikada ga nisu vratili. Cipras je u parlamentu rekao da će Grčka poštovati svoje obaveze prema kreditorima, uključujući i Nemačku, ali da neće “odustati od svojih neopozivih zahteva za reparacijama iz Drugog svetskog rata”.

“Posle ujedinjenja Nemačke 1990. godine stvoreni su pravni i politički uslovi za rešavanje ovog pitanja. Od tada su nemačke vlasti izabrale tišinu, pravne trikove i odgađanja. Pitam se, pošto ovih dana na evropskom nivou ima mnogo govora o moralu, je li i ovo moralno”, pitao je Cipras.

Kakav je efekat Ciprasove inicijative moždanajbolje govori komentar lista **Štutgarter nahrichten**: „Može biti da su se u Grčkoj živci svima istanjili, da političari nemaju snage da se izbore sa zadatkom osposobljavanja svoje zemlje za budućnost. Može biti i da tamošnji političari pogrešnim tonom pokušavaju da animiraju partnere koji bi hteli da im pomognu. Atina je, ucenama i pretnjama koje je dozvolila sebi poslednjih dana, prokockala i svoj poslednji kredit.“

Time je dodatno pogoršana pozicija vlade koja ionako nije uspela da impresionira evropske zvaničnike programom reformi koji je pripremila za sastanak Evrogrupe 9. marta. Posle rekordno kratkog sastanka nije bilo zajedničke izjave predstavnika 19 zemalja, a jedini zaključak ministara je bio da sada nešto treba učiniti. Šef evrozone Jerun Dajselblum rekao je da dosadašnji predlozi Atine o reformama koje bi Grčka bila spremna da sprovede nisu dovoljne za isplatu milijardi potrebnih toj zemlji. On se požalio da je do sada u pregovorima sa Atinom protraćeno previše vremena i da posebno u poslednje dve nedelje ništa nije učinjeno.

Grčki predlog reformi koji je vraćen na doradu obuhvatao je, između ostalog, planove da se zauzda birokratija, poveća zarada od kockanja preko interneta i angažuju poreski inspektori koji nisu profesionalci, uključujući turiste, koji bi pomogli akciju protiv lica koja izbegavaju plaćanje poreza. Prema nekim izveštajima, ideja o angažovanju turista i domaćica u borbi protiv utaje poreza uspjela je da izazove samo podsmeš kod članova briselske „ispitne komisije“.

Sasvim suprotne reakcije nastojanja Ciprasove vlade izazvale su u nekim intelektualnim krugovima, ali teško da će grčki levičari od toga imati naročite koristi. Na inicijativu Kostasa Duzinasa, jednog od vodećih evropskih filozofa prava i sadašnjeg glavnog savetnika Aleksisa Ciprasa, apel kojim se od rukovodstva EU zahteva da „poštuje odluku grčkog naroda i da novoj vladi stvori manevarski prostor kako bi ona zaustavila humanitarnu krizu i započela nužnu rekonstrukciju devastirane ekonomije Grčke“ objavljen je u engleskom Gardijanu, a potpisali su ga mnogi poznati evropski intelektualci, kao što su Đorđo Agamben, Etjen Balibar, Imanuel Volerstin, Slavoj Žižek, Vendi Braun, Džoana Burke, Džudit Batler, Erik Fasin, Šantal Muf, Džin-Lik Nansi, Dejvid Harvej, Marina Varner...

„Zahtev Evropske unije da Grčka nastavi katastrofalnu politiku štednje, vođenu poslednjih pet godina, predstavlja nasrtaj na demokratiju i zdravu ekonomiju“, navodi se u apelu kojim se podseća da je grčki narod na demokratskim izborima odlučno odbacio tu politiku koja je dovela do pada ekonomije za 26 odsto, do narastanja nezaposlenosti na 27 odsto i do toga da se 40 procenata stanovništva nađe na ivici siromaštva.

„Nastavljanje politike rigorozne štednje ugroziće budućnost EU i principe demokratije, prosperiteta i solidarnosti. Takva politika predstavlja pogonsko gorivo za uspon ekstremnih antidemokratskih snaga u Grčkoj, ali i u drugim zemljama“, zahteva

grupa intelektualaca koja ipak nije obuhvatila sva ugledna imena sa sličnim stavovima.

Nobelovac Joseph Stiglitz je, recimo, podsetio da su grčki dugovi na početku krize iznosili 110, a sada su 170 odsto BDP. Pol Krugman, takođe nobelovac, uporno u svojim tekstovima upozorava na pogubnost „leka“ koji su evropske institucije prepisale Grčkoj.

„Da bismo razumeli politički zemljotres koji se odigrao u Grčkoj, treba se vratiti u maj 2010. i stendbaj aranžman Grčke sa MMF-om, pod čijim nadzorom su članovi takozvane Trojke – MMF, Evropska centralna banka i Evropska komisija – produžili rok otplate grčkih dugova u zamenu za paket štednje i reformi. To je značajan dokument, u najgorem smislu. Preko naizgled razumnog i realističnog predloga, Trojka je prodavala ekonomsku fantaziju, a građani Grčke su je kupovali i plaćali njenu visoku cenu“, piše Krugman i nastavlja: „Po ekonomskim prognozama ovog aranžmana, mere štednje je trebalo da imaju zanemarljiv uticaj na rast i zaposlenost. Kada je dogovor postignut, Grčka je već bila u recesiji, ali je predviđano zaustavljanje pada, stezanje kaiša 2011. i oporavak od 2012. Predviđalo se da će nezaposlenost i dalje značajno rasti, od 9,4 odsto u 2009. do skoro 15 odsto u 2012, ali da će onda početi ubrzano da opada. Ono što se desilo bila je ekonomska noćna mora. Umesto da se 2011. završi, grčka recesija je dobila na ubrzanju. Dno nije dotaknuto sve do 2014, a do tada je zemlja prošla kroz potpunu depresiju sa nezaposlenošću od ukupno 28 odsto, od čega skoro 60 odsto mladih. Proces oporavka je bio jedva primetan i u doglednoj budućnosti nije bilo nade za povratak na životni standard od pre krize“.

Krugman zaključuje da bi, da je Trojka bila zaista realistična, priznala bi da u stvari traži nemoguće. „Dve godine pošto je započet grčki program, MMF je potražio primere iz ekonomske istorije u kojima su slični programi – pokušaji otplate dugova štednjom bez većeg otpisa dugova ili inflacije – bili uspešni. Nisu pronašli nijedan“.

podseća nobelovac koji smatra da je problem sa planovima Sirize „u tome što nisu dovoljno radikalni“.

„Delimičan otpis dugova i ublažavanje štednje usporiće ekonomski pad, ali je neizvesno da li je to dovoljno za pravi oporavak. S druge strane, nije baš jasno šta bi bilo koja grčka vlada mogla da učini osim da napusti evro, a za takav potez grčka javnost još uvek nije spremna“.

Iz zvaničnih institucija, međutim, nema ni najmanje naznake da je neko pokušao da ozbiljno razmotri upozorenja Krugmana, Stiglicia i drugih intelektualaca. Strogo uzev, igra još nije završena. Dogovor iz Brisela je samo prelazni sporazum koji će očuvati solventnost Grške i njenih banaka, dok će se u međuvremenu nastaviti širi pregovori o izmirenju ogromnog grčkog duga. Grčki ministar Varufakis je izneo nekoliko ideja – na primer o puštanju novih državnih obveznica koje bi zamenile stare – ali nijedan od njegovih pokušaja nagodbe nije uspeo.

Grčkoj je potrebno vreme da pokuša da reorganizuje poreski sistem tako da potreban novac pokupi tamo gde ga stvarno ima, a ne od običnih građana dovedenih na ivicu opstanka. Prema dostupnim podacima, Grčka ima čak 600 multimilionera koji pare, zarađene mahom u biznisu sa brodovima, munjevito uvećavaju preko leđa svojih zemljaka i poreskih obveznika u zemljama evrozone.

Poznat je i slučaj liste od 2.600 ilegalnih bankovnih računa imućnih Grka u švajcarskom ogranku banke HSBC, ali istraga o tom novcu nikad nije ozbiljno sprovedena.

Konzervativna vlada Antonisa Samarasa smanjivanjem socijalnih davanja, a podizanjem poreskih stopa, sve dublje je stavljala ruku u džep službenika i zaposlenih u malim i srednjim preduzećima, bogataši su bili pošteđeni.

Tako je, recimo, oligarhijski džin Teodoros Angelopoulos jedan od grčkih milijardera koji su, s izbijanjem krize, preselili porodicu u Švajcarsku, ali je svoju futurističku atinsku vilu proglasio robnom kućom, da bi dobio povoljniju tarifu za plaćanje struje.

Više decenija Grčka nije demokratija nego oligarhija, piše nemački magazin „Štern“. Sve to vreme političari su, doduše, na vlast dolazili putem izbora, ali su ih oligarsi držali u šaci, finansiranjem njihovih izbornih kampanja.

Ministri su postavljeni i obarani po nalogu superbogataša. Oligarhijska vrhuška u Grčkoj kontroliše medije, građevinske koncerne, lance hotela, banke, kazina, rečju sve što još donosi novac. Tuće familija, zapravo, gazduje čitavom zemljom. Do danas oni su bili nedodirljivi. Siriza sad obećava rušenje tog monopola.

Igra nerava se nastavlja. I ne posmatra se sa interesovanjem samo u Grčkoj i zemljama kreditorima koje očekuju ono za šta mnogi misle da je u postojećim uslovima nemoguće – da Atina do poslednjeg evra vrati dugovanja. Sudbina Sirize od ogromnog je značaja za političku scenu u zemljama u kojima postoje slični pokreti, poput Španije čiji Podemos ima ozbiljne izborne šanse. Istovremeno, prema nekim procenama, jedina šansa Sirize je da i dalje oteže i nada se da će na parlamentarnim izborima u Španiji na jesen ove godine pobediti njihov španski pandan i saveznik Podemos, čime bi i pozicija grčke vlade bila promenjena a njeni zahtevi pažljivije razmatrani. Nešto se, promenilo i u Srbiji, ali, prema sadašnjim procenama analitičara, verovatno ne dugoročno. Cipras, koji je svega mesec dana pre izborne pobeđe gotovo nezapaženo boravio u Beogradu, odjednom je postao jako zanimljiv u raznim političkim krugovima.

Uprkos činjenici da je u Srbiji ideja leveice ozbiljno kompromitovana, vlada neformalno obučenih ljudi iz Atine inspirisala je pojedine, pre svega opozicione političare, poput Borka Stefanovića iz Demokratske stranke, da pokušaju da na vreme zauzmu poziciju srpske Sirize. Analitičari, međutim, ocenjuju da za sada nema naročitih razloga za uverenje da bi talas Sirize mogao dovesti do ozbiljnih potresa na srpskoj političkoj sceni, naročito u situaciji u kojoj, prema najnovijim istraživanjima, premijer Aleksandar Vučić i dalje ima podršku gotovo polovine biračkog tela.

Dešavanja u Grčkoj, prema procenama analitičara, mogle bi imati samo posredne političke posledice u Srbiji – i to u slučaju da dođe do velikih političkih promena na nivou cele Evrope.

Moguće su, međutim, neke ekonomske posledice. Pre svega, reč je o eventualnoj promeni plana Kine vezane za luku Pirej, koja bi mogla da se odrazi i na izgradnju brze pruge na liniji Budimpešta – Beograd, koja je takođe bila deo velikog kineskog plana.

Druga moguća posledica vezana je za bankarski sektor – prema analizi izloženosti riziku bankarskog i trgovinskog sektora zemalja centralne i istočne Evrope efektima grčke krize koje je napravila Bank of America Merrill Lynch, Srbija i Rumunija su visoko kotirane, odmah iza najugroženije Bugarske. Bugarska je preko svojih trgovinskih i bankarskih kanala najviše izložena grčkom novcu, a za njom slede Srbija i Rumunija. U ostalim zemljama CIE situacija se nešto poboljšala u odnosu na 2012. godinu i ranjivost bankarskog sektora i spoljnog finansiranja je značajno smanjena. Među zemljama Balkana Hrvatska je najmanje izložena.

„Direktna povezanost najviše ugrožava Bugarsku, Srbija je ranjiva zbog slabih fundamentalnih ekonomskih pokazatelja, dok je Rumunija pod rizikom zbog jakih potreba za refinansiranjem“, saopštili su autori izveštaja.

Prema podacima Bank of America Merrill Lynch, u Srbiji je ukupan postotak grčke bankarske aktive 15%, dok je u Rumuniji 14%. Bugarska je vodeća po tom pitanju sa 18%.